

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING
VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – december 2018-januari 2019

1. Situering

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maanden december 2018-januari 2019.

Daarbij wordt zowel stilgestaan bij:

- agenda en discussies op niveau van de Europese Raad en de Raad van de Europese Unie
- ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Ze maakt gebruik van input van vertegenwoordigers van de beleidsdomeinen in:

- het Strategisch overleg internationale aangelegenheden (SOIA) en
- de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Europese Unie

2. Beknopte samenvatting

2.1 Agenda komende maand van de (Europese) Raad

In de maand februari 2019 is Vlaanderen woordvoerder namens België in volgende vakraden:

Datum	Raadsbijeenkomst
15 februari	Raad Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport – luik Onderwijs (poss.)
19 februari	Raad Concurrentievermogen – luik Onderzoek

2.2. Discussies voorbijje maand in de (Europese) Raad

2.2.1. Europese staat- en regeringsleiders willen interne markt versterken, met nadruk op de digitale transformatie en een groenere economie

De Europese staats- en regeringsleiders benadrukten dat de interne markt de basis is voor sterke en eerlijke economische groei en de creatie van banen. De concurrentiekracht en autonomie van de EU ten opzichte van andere handelsblokken wordt versterkt door een beter functionerende interne markt die klaar is voor het digitale tijdperk. De Europese Raad riep de Raad en het Europees Parlement op om de huidige interne marktvoorstellen zo spoedig mogelijk af te ronden. De Commissie moet doorgaan met de analyse van de obstakels in de interne markt, inclusief diensten. Ook moeten de afgesproken regels beter gehandhaafd en geïmplementeerd worden. De Europese Raad onderstreepte het belang van de digitale transformatie, met inbegrip van kunstmatige intelligentie, de opkomst van de data- en diensteneconomie, connectiviteit en de overgang naar een groenere economie en riep op de samenhang met alle aanverwante beleidsmaatregelen te versterken.

2.2.2. EU-lidstaten verdeeld in onderhandelingen over toekomstig EU-budget voor 2021-2027

De Raad Algemene Zaken besprak de voortgang in de onderhandelingen over het Meerjarig Financieel Kader voor 2021-2027 (MFK). Alle lidstaten lichtten hun prioriteiten en uitgangspunten toe. Hierbij tekenden zich, net als in eerdere besprekingen, drie groepen af. De eerste groep, bestaande uit vooral Centraal-Europese lidstaten, bepleit een groter MFK waarin bezuinigingen op het Cohesiebeleid en Gemeenschappelijk Landbouwbeleid zoveel mogelijk ontzien worden. Ten tweede is er een groep van netto-betalers die het uitgavenplafond willen verkleinen en willen focussen op nieuwe prioriteiten en sterkere conditionaliteiten (waaronder de koppeling met de rechtsstaat). Tenslotte is er een groep lidstaten, waaronder België, die aandacht voor nieuwe prioriteiten (o.a. innovatie, migratie, klimaat en veiligheid) combineert met de wens om bestaande programma's zoveel mogelijk te handhaven. België pleitte opnieuw voor haar gekende standpunten, onder meer een ambitieus onderzoeks- en innovatiebudget, geen externe convergentie in het landbouwbeleid en het behoud van de inningskosten van douanerechten op 20%.

2.2.3. Lidstaten willen adequaat antwoord op desinformatie

Zowel de Europese Raad, de Raad Buitenlandse Zaken als de Raad Algemene Zaken wisselden van gedachten over het actieplan tegen desinformatie dat de Hoge Vertegenwoordiger Mogherini en de Europese Commissie op 5 december presenteerden. De Europese Raad onderstreepte de noodzaak voor een adequaat antwoord op het opzettelijk, grootschalig en systematisch verspreiden van desinformatie, ook als onderdeel van hybride oorlogsvoering, met waarborging van fundamentele rechten. In de Raad Algemene Zaken benadrukten vrijwel alle lidstaten het belang van het versterken van de weerbaarheid van burgers met aandacht voor mediageletterdheid alsook het belang van de rol van de onafhankelijke media. De prioriteit voor België is de versterking van het bewustzijn van onze medeburgers en de veerkracht van onze samenleving. Constante ondersteuning van het maatschappelijk middenveld en een constructieve en verantwoordelijke samenwerking met het bedrijfsleven staat hierin centraal. De Europese ministers van Buitenlandse Zaken benadrukten dat een gemeenschappelijk en alomvattend antwoord moet worden geformuleerd op de veiligheidsuitdagingen als gevolg van buitenlandse inmenging. Ze wezen op de totstandbrenging van een EU-“systeem voor snelle waarschuwingen”, dat expertise en beste praktijken moet delen en een gecoördineerd optreden stimuleren.

2.2.4. Vlaanderen werkt aan regelgevende maatregelen om de impact van een no-deal brexit op te vangen

De kans op een 'no-deal brexit' wordt steeds waarschijnlijker. Zowel op Europees niveau, als op federaal en Vlaams niveau werden daarom de voorbereidingen op een 'no-deal brexit' sterk opgedreven. De Europese Commissie publiceerde verschillende voorstellen van noodmaatregelen. Deze noodmaatregelen gaan over tal van onderwerpen, waaronder transport, rechten van burgers, Erasmus+ en visserij. Daarnaast werd er op federaal niveau beslist om een verzamelwet op te stellen, waarin de noodzakelijke regelgevende veranderingen in geval van een 'no-deal brexit' opgenomen worden. Hierin wordt een overgangperiode tot eind 2020 voorzien, gedurende dewelke de rechten van Britse burgers nog gewaarborgd blijven. Ook op Vlaams niveau wordt er momenteel gewerkt aan regelgevende maatregelen om de impact van een no-deal brexit op te vangen inzake de Vlaamse bevoegdheden. Daarnaast zet Vlaanderen ook verder in op communicatie met haar stakeholders. Op 7 januari gaven Minister-President Bourgeois en federaal Minister van Financiën De Croo samen de aftrap van de 'brexit roadshows', een reeks infosessies die doorheen heel Vlaanderen georganiseerd zullen worden om bedrijven bij te staan in hun voorbereidingen op de gevolgen van brexit.

2.2.5. Vlaanderen zal tijdens trilogieën over de Connecting Europe Facility haar belangen blijven verdedigen

De Connecting Europe Facility (CEF) verordening legt de modaliteiten en budgetten vast voor de investeringen in infrastructuur op vlak van transport, energie en telecom voor het volgend Meerjarig Financieel Kader 2021-2027. De lidstaten bereikten een akkoord over alle aspecten behalve de budgetten, de cohesie-enveloppe en de link met derde landen. Deze aspecten worden beslist in de horizontale werkgroep MFK. Voor de hele Connecting Europe Facility stelt de Commissie een budget van 42,265 miljard euro voor, waarvan 30,615 miljard euro voor transport. CEF Transport heeft tot doel Europese vervoersstandaarden en -infrastructuur met een EU toegevoegde waarde financieel te ondersteunen. Dit moet naadloos, duurzaam en multimodaal vervoer doorheen de EU mogelijk maken, wat op zijn beurt essentieel is voor de interne markt. Belangrijke aandachtspunten voor Vlaanderen in de discussie waren de opname van de mogelijkheid van rehabilitatie van infrastructuur, de mogelijkheid om het hele binnenvaartnetwerk te kunnen financieren aan maximaal 50% cofinanciering en niet enkel de grensoverschrijdende secties, en de opname van IJzeren Rijn in de kernnetwerkcorridor in annex. Geen van deze punten werden opgenomen in de Raadstekst en deze zullen verder moeten worden verdedigd tijdens de trilogieën. België kon wel instemmen met de partiële algemene benadering.

2.2.6. Europese ministers van Economische en Financiële Zaken nemen conclusies aan over algemene economische en sociale prioriteiten voor de EU

Op 21 november publiceerde de Europese Commissie onder andere haar jaarlijkse groeianalyse, het waarschuwingsmechanismeverslag en haar ontwerpaanbeveling over het economisch beleid van de eurozone. De publicatie van dit zogenaamde 'herfstpakket' vormde het startschot van het Europees Semester 2019. In dit pakket worden de algemene economische en sociale prioriteiten voor de Europese Unie uiteengezet en krijgen de lidstaten richtsnoeren voor het volgend jaar. De Europese Commissie wees op de sterkere link die in het Europees Semester 2019 gelegd wordt met investeringen. De ECB nodigde de lidstaten uit om concrete actie te ondernemen wat betreft structurele hervormingen en om snel vooruitgang te boeken in het dossier omtrent de verdieping van de Economische en Monetaire Unie. De Europese ministers van Economische en Financiële Zaken namen conclusies aan over de jaarlijkse

groeianalyse en het waarschuwingsmechanismeverslag. Ook namen ze de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone aan.

2.2.7. Vlaanderen tevreden met behoud excellentieprincipe in het toekomstige LIFE programma

LIFE is het zelfstandig EU-financieringsprogramma voor de ondersteuning van het Europees milieu- en klimaatbeleid en ter ondersteuning en verbetering van de biodiversiteit. Door de hoge kwaliteit van Vlaamse projecten, en het feit dat projecten worden toegewezen op basis van excellentie, is er een relatief grote return van LIFE voor Vlaanderen. Verschillende lidstaten, waaronder België, onderstreepten het belang van het behoud van het LIFE-comité, waardoor de lidstaten betrokken zullen blijven bij de opmaak van het meerjarig werkprogramma. België benadrukte, net als veel andere lidstaten, het belang van het kwaliteitscriterium voor het toekennen van de projecten. Het excellentieprincipe blijft overeind. Verschillende lidstaten die in het verleden minder LIFE-projecten konden binnenhalen, verwelkomden het uitzicht op een betere geografische spreiding van de projecten, door de projecten van technische bijstand die 'onderbedeelde' lidstaten kunnen helpen om kwaliteitsvolle projecten in te dienen. De Raad ging akkoord met de compromistekst van het Oostenrijkse voorzitterschap. Hiermee kunnen de onderhandelingen met het Europees Parlement van start gaan.

2.2.8. Lidstaten bespreken de toekomst van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en landbouwbudget

De Europese ministers van Landbouw discussieerden verder over de drie ontwerp-verordeningen over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) voor de periode 2021-2027. Sommige lidstaten, zoals België, vonden dat het GLB voldoende budget moet krijgen, terwijl andere het huidige budget wilden behouden. Lidstaten zaten ook nog op hun honger op vlak van vereenvoudiging. Hoewel ze het nieuw beheermodel verwelkomen, vrezen ze een toegenomen administratieve last. Ze wilden de vereisten voor de strategische plannen terugschroeven. Samen met andere lidstaten sprak België zich uit voor het behoud van het gemeenschappelijk karakter van het GLB. België wou in dit kader ook een EU-definitie van echte landbouwer behouden zodat de middelen zoveel mogelijk bij de primaire sector terecht komen. Tegelijkertijd wou België meer subsidiariteit op vlak van de uitvoering met onder meer regionale strategische plannen, de invulling van de herverdeling van directe betalingen door lidstaten en het opschorten van verplichte controles achteraf.

2.2.9. Vlaanderen wil rechtvaardige en inclusieve energietransitie

De Europese Commissie publiceerde op 28 november 2018 een mededeling getiteld 'een schone planeet voor iedereen', die een lange termijn visie voor het klimaat omvat. Om klimaatschade te beperken en te voldoen aan het Akkoord van Parijs betreffende klimaatbeleid, moet de EU volgens de Commissie streven naar netto nul emissies van broeikasgassen tegen 2050. Dergelijk ambitieniveau brengt met zich mee dat ook een rol is weggelegd voor koolstofopslag en een aanpassing van de levensstijl. De Europese ministers van Energie debatteerden over deze visie. De meeste lidstaten verwelkomen de voorgestelde strategie. België sprak zich nog niet uit voor een bepaald scenario en ambitieniveau in afwachting van verdere analyse. België wees wel op het belang van een voldoende hoog ambitieniveau bij alle partijen van het Akkoord van Parijs. Ook benadrukte België samen met enkele andere lidstaten het belang van een rechtvaardige en inclusieve energietransitie.

2.3. Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

2.3.1. Nieuwe voorstellen van richtlijn tijdens de afgelopen rapporteringsperiode

Tussen 1 december 2018 en 31 januari 2019 werden 6 voorstellen van richtlijn gepubliceerd. Zie bijlage II.

Deze behandelen volgende onderwerpen:

- kenmerken waartoe het onderzoek van bepaalde rassen van landbouwgewassen en groentegewassen zich ten minste moet uitstrekken, en de minimumeisen voor dat onderzoek
- technische specificaties voor de markering van vuurwapens en essentiële onderdelen daarvan
- technische specificaties voor alarm- en seinwapens
- nieuwe psychoactieve stoffen in de definitie van “drug”
- afstandsverkopen en bepaalde binnenlandse leveringen van goederen
- voorschriften voor betalingsdienaantbieders

2.3.2. Aangenomen richtlijnen tijdens de afgelopen rapporteringsperiode

Tussen 1 december 2018 en 31 januari 2019 werden 10 aangenomen richtlijnen gepubliceerd. Zie bijlage II.

Deze behandelen volgende onderwerpen:

- bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene of mutagene agentia op het werk
- kenmerken waartoe het onderzoek van bepaalde rassen van landbouwgewassen en groentegewassen zich ten minste moet uitstrekken, en de minimumeisen voor dat onderzoek
- technische specificaties voor alarm- en seinwapens
- technische specificaties voor de markering van vuurwapens en essentiële onderdelen daarvan
- toekenning van bevoegdheden aan de mededingingsautoriteiten van de lidstaten voor een doeltreffendere handhaving en ter waarborging van de goede werking van de interne markt
- gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde wat betreft de tijdelijke toepassing van een veralgemeende verleggingsregeling voor leveringen van goederen en diensten boven een bepaalde drempel
- energie-efficiëntie
- bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen
- wetboek voor elektronische communicatie
- harmonisatie en vereenvoudiging van bepaalde regels in het btw-stelsel voor de belastingheffing in het handelsverkeer tussen de lidstaten

2.3.3. Stand van zaken omzettingsdossiers

In bijlage II gaat een stand van zaken van de omzetting van Europese richtlijnen. Dit overzicht heeft enkel betrekking op richtlijnen die een omzetting in de Vlaamse rechtsorde vereisen. Waar Vlaanderen bij de omzetting van bepaalde richtlijnen slechts een adviserende rol heeft, worden deze richtlijnen niet in dit overzicht opgenomen omdat zij geen omzetting vereisen in Vlaamse regelgeving.

Er wordt in dit overzicht een onderscheid gemaakt tussen de “interne markt” richtlijnen (Vlaams scorebord interne markt) en de richtlijnen die niet onder de interne markt vallen (overige Vlaamse omzettingsdossiers).

2.3.3.1. Vlaams scorebord interne markt

Voor de categorie van “interne markt” richtlijnen publiceert de Europese Commissie tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een overzicht van de omzettingsprestaties van de 28 lidstaten, met inbegrip van België. Op basis van deze gegevens wordt een “Vlaams scorebord interne markt” samengesteld.

A. Vlaams scorebord van juni 2019¹

Het Vlaams scorebord van juni 2019 telt 6 “interne markt” richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Vlaanderen heeft hier al 2 richtlijnen van omgezet.

B. Vlaams scorebord van december 2019²

Het Vlaams scorebord van december 2019 telt 5 “interne markt” richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

C. Vlaams scorebord juni 2020³

Het Vlaams scorebord van juni 2020 telt 3 “interne markt” richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

¹ Het Vlaams scorebord van juni 2019 wordt samengesteld door de Eurocoördinator op basis van het “interne markt” scorebord van de Europese Commissie van juni 2019. Dat laatste is een overzicht van de “interne markt” richtlijnen waarvan de omzettingstermijn verstrijkt op ten laatste 31 mei 2019 en waarvoor de integrale omzetting moet worden gemeld aan de Commissie ten laatste op 12 juni 2019.

² Het Vlaams scorebord van december 2019 wordt samengesteld door de Eurocoördinator op basis van het “interne markt” scorebord van de Europese Commissie van december 2019. Dat laatste is een overzicht van de “interne markt” richtlijnen waarvan de omzettingstermijn verstrijkt op ten laatste 30 november 2019 en waarvoor de integrale omzetting moet worden gemeld aan de Europese Commissie ten laatste op 11 december 2019.

³ Het Vlaams scorebord van juni 2020 wordt samengesteld door de Eurocoördinator op basis van het “interne markt” scorebord van de Europese Commissie van juni 2020. Dat laatste is een overzicht van de “interne markt” richtlijnen waarvan de omzettingstermijn verstrijkt op ten laatste 31 mei 2020 en waarvoor de integrale omzetting moet worden gemeld aan de Commissie ten laatste op 12 juni 2020.

2.3.3.2. Overige Vlaamse omzettingsdossiers

Er zijn momenteel 3 richtlijnen die niet onder de interne markt vallen die Vlaanderen moet omzetten.

2.3.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid dient in december 2018 en januari 2019 nog maatregelen te nemen in 13 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

- 5 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen
- 8 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

Daarnaast was de Vlaamse overheid in december 2018 en januari 2019 betrokken in 12 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers), maar die momenteel nog niet officieel gesloten zijn door de Europese Commissie⁴. Het gaat om:

- 8 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen
- 4 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

⁴ Deze inbreukdossiers waarin Vlaanderen betrokken was, zijn nog niet gesloten door de Europese Commissie omdat ofwel andere Belgische overheden nog steeds in gebreke zijn of omdat de Europese Commissie nog steeds bezig is met het onderzoek naar de tijdige en volledige omzetting en toepassing van het Europees recht. Inbreukdossiers die geopend werden tegen België wegens niet-naleving van het Europees recht door andere Belgische overheden waarbij Vlaanderen in orde was voor de opening van de inbreuk, worden hier niet gerapporteerd.

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	30.11. 2017	31.12. 2017	31.01. 2018	28.02. 2018	31.03. 2018	30.04. 2018	31.05. 2018	30.06. 2018	31.08. 2018	30.09. 2018	31.10. 2018	30.11. 2018	31.01. 2019
Ingebrekestellingen	6	6	7	6	6	6	4	4	7	8	7	11	10
Met redenen omklede adviezen	4	4	4	4	4	3	3	3	2	2	2	2	2
Dagvaardingen	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreuk-dossiers	12	11	12	11	11	10	8	8	10	11	10	14	13

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda en discussies binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Geert BOURGEOIS

Minister-president van de Vlaamse Regering,
Minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed